

**ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«КИЇВСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

**На засіданні кафедри хірургічної
стоматології та щелепно-лицевої хірургії
протокол від 29.08.2025 № 1**

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА З

ХІРУРГІЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

Підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти

**РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

ОСВІТНЯ КВАЛІФІКАЦІЯ

ПРОФЕСІЙНА КВАЛІФІКАЦІЯ

Другий (магістерський) рівень

Магістр

22 «Охорона здоров'я»

221 «Стоматологія» / ОП Стоматологія 2024

Магістр стоматології

Лікар-стоматолог

Київ 2025

Розробники робочої навчальної програми:

Тимофєєв Олексій Олександрович - доктор медичних наук, професор, зав.каф. хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії.

Максимча Сергій Васильович - кандидат медичних наук, доцент кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії.

Серга Олена Олександрівна - асистент кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії.

Рецензенти (зовнішній):

Весова Олена Петрівна - доктор медичних наук, професор кафедри щелепно-лицевої хірургії Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з освітнього компонента **Виробнича лікарська практика в хірургічному відділенні** складена відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 24.06.2019 №879 «Про затвердження стандарту вищої освіти зі спеціальності 221 Стоматологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти та освітньо-професійної програми «Стоматологія» (далі ОПП «Стоматологія»).

Анотація

Виробнича лікарська практика в хірургічному відділенні триває 10 днів в стоматологічних поліклініках, стоматологічних клініках та кабінетах в обсязі професійних обов'язків асистента-лікаря стоматолога. До роботи з хворими допускаються студенти, які повністю виконали освітню програму за 4 рік навчання.

Предмет вивчення	Предметом вивчення освітнього компоненту "Виробнича лікарська практика в хірургічному відділенні" є практичне засвоєння знань з діагностики, лікування, профілактики запальних захворювань, пухлиноподібних утворень та пухлин, травм щелепно-лицевої ділянки, які потребують хірургічного втручання.
Передумови вивчення (міждисциплінарні зв'язки)	Передумовами для засвоєння освітнього компоненту "Виробнича лікарська практика в хірургічному відділенні" є: - знання з загально-медичних дисциплін; - поглибленні знання дисципліни «Анатомія людини та топографічна анатомія»; - базується на розумінні студентами основних положень і знань з гістології, біології, нормальної фізіології, мікробіології та інтегрується з цими дисциплінами; - знання з фармакології; - формує методологічні основи клінічного мислення; забезпечує можливість проведення патофізіологічного аналізу клінічних ситуацій з метою подальшої діагностики, лікування, профілактики хвороб.
Мета та цілі	Метою вивчення освітнього компоненту "Виробнича лікарська практика в хірургічному відділенні" це практична підготовка майбутніх спеціалістів до кваліфікованого проведення хірургічних маніпуляцій, включаючи видалення зубів, лікування запальних процесів, пухлиноподібних утворень та пухлин, реконструктивні втручання та підготовку порожнини рота до протезування. Ціллю вивчення освітнього компоненту "Виробнича лікарська практика в хірургічному відділенні" - є підготовка студентів, які засвоїли питання теорії й практики з цієї дисципліни.

Результати вивчення освітнього компоненту (далі - РВОК)		
Знання (ЗН)	Код	Назва
	ЗН1	Методи обстеження пацієнтів;

	ЗН2	Фактори ризику основних стоматологічних захворювань залежно від анатомо-фізіологічних особливостей будови щелепно-лицевої ділянки
	ЗН3	Інструментарій для обстеження хірургічного стоматологічного хворого
	ЗН4	Невідкладні стани у практиці хірурга-стоматолога та проводити СЛР
	ЗН5	Стоматологічний інструментарій, рекомендований для виконання хірургічних маніпуляцій у порожнині рота
	ЗН6	Фармакокінетику та фармакодинаміку медикаментозних препаратів для проведення місцевого знеболення.
	ЗН7	Показання до застосування та методики місцевого та загального знеболення.
	ЗН8	Інструментарій для проведення місцевого знеболення.
	ЗН9	Суб'єктивні і об'єктивні методи діагностики пацієнтів із щелепно - лицевою патологією
	ЗН10	Етіологію, патогенез, діагностику та диференційну діагностику, клініку, лікування, ускладнення, профілактику періодонтитів та перикоронитів.
	ЗН11	Етіологію, патогенез, діагностику та диференційну діагностику, клініку, лікування, ускладнення, профілактику одонтогенного верхньощелепного синуситу.
	ЗН12	Ускладнення при видаленні зубів (кровотеча, альвеоліт, альвеолоневрит, ороантральне сполучення, потрапляння інородних тіл у гайморову порожнину та м'які тканин тощо
	ЗН13	Аплікаційне, інфільтраційне, провідникове, центральне знеболення ЩЛД у практиці хірурга-стоматолога та щелепно-лицевого хірурга.
	ЗН14	Видалення зуба (просте, складне, атипове).
	ЗН15	Зубозберігаючі операції.
Вміння (В)	В1	Вміти обстежити хірургічного стоматологічного хворого та оформити медичну документацію лікаря стоматолога-хірурга
	В2	Вміти аналізувати і пояснювати результати клінічних та спеціальних методів обстеження, формулювати діагноз
	В3	Вміти складати план хірургічного лікування пацієнтів
	В4	Вміти підготувати набір інструментів для видалення (типового та атипового) зубів на верхній та нижній щелепі та проведення зубозберігаючих операцій
	В5	Вміти в підготувати набір інструментарію, необхідного при розтині та дрениванні гнійників ЩЛД
	В6	Вміти прочитати та встановити попередній діагноз за рентгенограмами

	B7	Вміти надавати першу невідкладну допомогу (СЛР).
	B8	Збирати медичну інформацію про пацієнта
	B9	Вміти діагностувати невідкладні стани у пацієнтів; визначати характер і принципи лікування хірургічних захворювань (онкологія, травматологія ЩЛД)
	B10	Вміти визначати тактику ведення хірургічного стоматологічного хворого при соматичній патології
	B11	Вміти виконувати медичну, хірургічну стоматологічну маніпуляцію
	B12	Використовувати в практичній діяльності етичний кодекс лікаря-стоматолога
	B13	Вміти проводити лікування онкологічних, травматологічних захворювань ЩЛД; вести медичну документацію
	B14	Вміти діагностувати артрити, артрози, анкілоз СНЩС і контрактури н/щ;.
	B15	Вміти формувати здоровий психологічний мікроклімат в колективі.
	B16	Вміти користуватись устаткуванням стоматологічного кабінету, основним стоматологічним інструментарієм, що використовується в клініці хірургічної стоматології.
	B17	Вміти організувати дезінфекцію та стерилізацію стоматологічного обладнання та інструментарію та здійснення контролю за ефективністю стерилізації
	B18	Вміти виконати будь-який вид місцевого знеболення в щелепно-лицевій ділянці.
	B19	Вміти зупинити кровотечу після видалення зуба.
	B20	Вміти оперувати з приводу гострого краю ямки.
	B21	Вміти провести обстеження, поставити діагноз при захворюванні слинних залоз.
	B22	Вміти провести бужування протоків слинних залоз.
	B23	Вміти обстежити хворого з флегмоною, встановити діагноз та призначити лікування.
	B24	Вміти провести пункцію або взяти матеріал для цитологічного чи гістологічного дослідження.
	B25	Вміти провести первинну хірургічну обробку рани.
	B26	Вміти провести корекцію назубних шин, обробку порожнини рота.
	B27	Вміти провести двощелепне шинування як один з методів постійної іммобілізації.
Практич ні навички (ПН)	ПН1	Підготувати набір інструментарію для обстеження хірургічного стоматологічного хворого.
	ПН2	Підготувати набір інструментів для видалення різців на верхній щелепі.
	ПН3	Підготувати набір інструментів для видалення іклів на верхній щелепі.

ПН4	Підготувати набір інструментів для видалення премоларів на верхній щелепі.
ПН5	Підготувати набір інструментів для видалення молярів на верхній щелепі.
ПН6	Підготувати набір інструментів для видалення 8-го зуба на верхній щелепі.
ПН7	Підготувати набір інструментів для видалення різців на нижній щелепі.
ПН8	Підготувати набір інструментів для видалення іклів на нижній щелепі.
ПН9	Підготувати набір інструментів для видалення премоларів на нижній щелепі.
ПН10	Підготувати набір інструментів для видалення 8-го зуба на нижній щелепі.
ПН11	Підготувати набір інструментів для видалення дистопованого 8-го зуба на нижній щелепі.
ПН12	Підготувати набір інструментарію для операції розсікання капюшону при перікороніті 38, 48 зубів.
ПН13	Підготувати набір інструментарію для операції висікання капюшону при перікороніті 18, 28 зубів.
ПН14	Підготувати набір інструментарію для видалення ретинованих іклів.
ПН15	Підготувати набір інструментарію для видалення молярів на нижній щелепі.
ПН16	Підготувати набір інструментарію для операції резекції верхівки кореня зуба.
ПН17	Підготувати набір інструментарію для цистектомії.
ПН18	Підготувати набір інструментарію для цистотомії.
ПН19	Підготувати набір інструментарію та медикаментозних засобів для зупинення луночкової кровотечі після видалення зуба.
ПН20	Підготувати набір інструментарію, необхідного для розсікання тканин при періоститі.
ПН21	Підготувати набір інструментарію, необхідного для секвестректомії.
ПН22	Підготувати набір інструментарію, необхідного при розтині та дронуванні флегмони піднижньощелепного простору.
ПН23	Підготувати набір інструментарію, необхідного для розтину та дронування флегмони білявушно-жувальної ділянки, крило-щелепного простору, скроневої ділянки.
ПН24	Підготувати набір інструментарію, необхідного для розтину та дронування абсцесу щелепно-язичного жолобка.
ПН25	Підготувати набір інструментарію, необхідного для розтину та дронування флегмони підскроневої ділянки, крило-піднебінної ямки.

	ПН26	Підготувати набір інструментарію, необхідного для розтину та дренивання флегмони орбіти.
	ПН27	Підготувати набір інструментарію, необхідного при розтині та дрениванні гнійників щелепно-лицевої ділянки при фурункулах.
	ПН28	Підготувати набір інструментарію, необхідного при розтині та дрениванні гнійників щелепно-лицевої ділянки при карбункулах.
	ПН29	Перерахувати та зробити на муляжі м'які пов'язки, які використовуються при пошкодженні м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки.
	ПН30	Виконати на муляжі лігатурне зв'язування зубів за методом Вільга.
	ПН31	Виконати на муляжі лігатурне зв'язування зубів за методом Гейкіна.
	ПН32	Виконати на муляжі лігатурне зв'язування зубів за методом Айві.
	ПН33	Виготовити гладку шину-скобу та визначити показання до її застосування.
	ПН34	Виготовити шину із зігненими петлями та визначити показання до її застосування.
	ПН35	Виготовити шину з розпірковим згином та визначити показання до її застосування
	ПН36	Виготовити шину з похилою площиною та визначити показання до її застосування.
	ПН37	Виготовити пращоподібну бинтову пов'язку та визначити показання до її застосування.
	ПН38	Провести типову операцію видалення зубів або їх коренів.
	ПН39	Провести інфільтраційне знеболення
	ПН40	Провести провідникове периферійне та центральне знеболення нижньої та верхньої щелеп.
	ПН41	Провести надання невідкладної допомоги на фантомі при втраті свідомості, колапсі, анафілактичному шоці, гіпертонічному кризі.

Вклад РВОК до формування загальних та фахових компетентностей відповідно до Освітньої програми (далі – ОП)

Компетентності	Код компетентності	Назва компетентності	РВОК (вказати коди)
Загальні компетентності	ЗК2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ЗН2, ЗН3, ЗН5, ЗН6, В1, В2, В3, В7, ПН1, ПН30, ПН31, ПН32.
	ЗК3	Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.	ЗН1, ЗН9, ЗН3, ЗН10, ЗН15, В1, В2, В4, В5, ПН2, ПН3, ПН4, ПН5, ПН6.

	ЗК7	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел	ЗН4, ЗН5, ЗН6, ЗН7, ЗН10, В2, В6, ПН1.
	ЗК8	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації..	ЗН4, В7, В13, В23, ПН29, ПН37.
	ЗК9	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	ЗН1, ЗН9, ЗН15, В1, В14, ПН34, ПН35, ПН36, ПН37.
	ЗК11	Здатність працювати в команді.	ЗН4, ЗН15, В7, В13, В19, ПН1, ПН16.
Фахові компетентності	СК1	Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.	ЗН1,ЗН2, ЗН, В2, ПН 29.
	СК2	Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.	ЗН2, ЗН3, ЗН5, ЗН6, В1, В2, В3, В7, ПН1, ПН30, ПН31, ПН32.
	СК3	Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.	ЗН1, ЗН9, ЗН3, ЗН10, ЗН15, В1, В2, В4, В5, ПН2, ПН3, ПН4, ПН5, ПН6.
	СК5	Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.	ЗН1, В1, В2, В3, В31, ПН29.
	СК6	Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.	ЗН1, В9, В10, В31, ПН1.

	СК7	Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями.	ЗН4, ЗН5, ЗН6, ЗН7, ЗН10, В2, В6, ПН1.
	СК8	Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.	ЗН4, В7, В13, В23, ПН29, ПН37.
	СК9	Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.	ЗН1, ЗН9, ЗН15, В1, В14, ПН34, ПН35, ПН36, ПН37.
	СК12	Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології	ЗН15, В21, ПН27, ПН28.
	СК14	Спроможність ведення нормативної медичної документації.	ЗН1, В1, В31,
	СК15	Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.	ЗН1
	СК16	Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛО.	ЗН1, В1, В31

Вклад РВОК до програмних результатів навчання (ПРН), визначених у ОП

Код ПРН	Назва ПРН	Перелік синдромів та симптомів; захворювань; станів; невідкладних станів; досліджень; медичних маніпуляцій, вказаних у додатках (списах) до ОП за наявності списків.	РВОК (вказати коди)
ПРН1	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2).	1. адентія 2. анемія 3. аномалія прикусу 4. асиметрія обличчя 5. атрофія 6. больова дисфункція СНЩС 7. біль у ділянці серця 8. біль у зубах 9. біль у животі 10. біль у м'яких тканинах щелепно-лицьової ділянки 11. біль у кістках обличчя 12. втрата свідомості 13. гіпермобільність суглобової головки СНЩС 14. геморагічний синдром 15. гіперестезія 16. гіперсалівація 17. головний біль 18. гугнявість (відкрита, закрита) 19. девіація нижньої щелепи деструкція кісткової тканини 20. дефекти коронкової частини зуба 21. деформація кісток лицьового скелета 22. деформація прикусу 23. диспропорція обличчя 24. жовтяниця 25. задуха та асфіксія 26. запальний інфільтрат тканин щелепно-лицьової ділянки 27. запаморочення 28. зміна кольору шкірних покривів, слизової оболонки порожнини рота 29. елементи ураження на шкірі та слизовій оболонці порожнини рота 30. конвергенція (дивергенція) зубів 31. ксеростомія 32. лихоманка	ЗК1-ЗК4, ЗК6-ЗК11, СК1-СК3, СК5, СК7, СК12, СК14, СК17

		33. лімфаденопатія 34. макроглотія 35. макрохейлія 36. мацерація кутів рота 37. менінгіальний синдром 38. набряковий синдром 39. норицевий хід 40. обмеження відкривання роти 41. парези, паралічі нервів щелепно-лицевої локалізації 42. печія слизової оболонки 43. порушення рухів нижньої щелепи 44. порушення смаку 45. порушення чутливості тканин щелепно-лицевої ділянки 46. порушення функцій смоктання, ковтання патологічна рухомість зубів 47. пухлини та пухлиноподібні новоутворення у щелепно- лицьовій ділянці 48. рецесія ясен 49. рухомість відламків кісток лицевого скелету 50. стоншення кортикальної пластинки щелеп 51. «спустошення-наповнення» 52. флюктуація 53. хемоз 54. ціаноз (дифузний та локальний) 55. щілинні дефекти обличчя, синдром I-II зяберної дуги 56. ясенева, пародонтальна, кісткова кишеня	
ПРН2	Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).	1. аналіз пунктату новоутворень м'яких тканин і кісток 2. гістоморфологічне дослідження біоптату лімфатичних вузлів, слинних залоз, слизових оболонок, м'яких тканин 3. аналіз вмісту глюкози у крові 4. вивчення контрольно-діагностичних моделей щелеп 5. вивчення функцій ЗЩД (дихання, ковтання, мовлення, жування та СНЩС) 6. загальний аналіз крові	ЗК1-ЗК11, СК1, СК2, СК12-СК15, СК17

		7. загальний аналіз сечі 8. біохімічний аналіз крові 9. імунологічне дослідження при стоматологічних захворюваннях 10. аналіз коагулограми 11. інтерпретація променевої діагностики черепа, зубощелепного апарату, слинних залоз 12. цитологічне дослідження органів та тканин зубощелепного апарату 13. мікробіологічне дослідження ротової рідини, мазків зі СОПР, пародонта.	
ПРНЗ	Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 5, пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).	Список 5 (лабораторні та інструментальні дослідження): 1. аналіз пунктату новоутворень м'яких тканин і кісток 2. гістоморфологічне дослідження біоптату лімфатичних вузлів, слинних залоз, слизових оболонок, м'яких тканин 3. аналіз вмісту глюкози у крові 4. вивчення функцій ЗЩД (дихання, ковтання, мовлення, жування та СНЩС) 5. загальний аналіз крові 6. біохімічний аналіз крові 7. імунологічне дослідження при стоматологічних захворюваннях 8. аналіз коагулограми 9. інтерпретація променевої діагностики черепа, зубощелепного апарату, слинних залоз 10. цитологічне дослідження органів та тканин зубощелепного апарату 11. мікробіологічне дослідження ротової рідини, мазків зі СОПР, пародонта 12. функціональна діагностика стану порожнини рота (люмінісцентна, реопародонтографія, стоматоскопія, капіляроскопія, вакуумна проба та ін.). А) Запальні захворювання щелепно-лицевої ділянки:	ЗК1-ЗК4, ЗК6-ЗК11, СК1, СК2, СК12, СК14, СК17

1. глибокі та поверхневі флегмони, абсцеси бб. лімфаденіти
2. неврит трійчастого нерва, лицевого нерва, невралгії
3. неодонтогенні запальні процеси
4. одонтогенний гайморит
5. пародонтити, періодонтити, альвеоліти, періостити, остеомієліти; перікоронарити
6. запальні захворювання слинних залоз
7. специфічні запальні процеси (туберкульоз, сифіліс, актиномікоз)

Б) Травми щелепно-лищевої ділянки:

8. травми зубів і кісток лицевого скелету
9. травми м'яких тканин, язика та СОПР
10. вогнепальні поранення та невогнепальні ушкодження тканин щелепно-лищевої локалізації; черепно-щелепно-лищеві ушкодження
11. термічні, хімічні, електричні та променеві ушкодження тканин щелепно-лищевої локалізації; комбінована травма

В) Захворювання скронево нижньощелепного суглоба (СНЩС):

12. артрити, артрозо-артрити, артрози
13. анкілози
14. дисфункції СНЩС, вивихи та контрактури нижньої щелепи

Г) Пухлини та пухлиноподібні утворення СОПР, слинних залоз, м'яких тканин щелепно-лищевої локалізації та ший, кісток лицевого скелету:

15. доброякісні пухлини та пухлиноподібні утворення
14. передракові

		захворювання та злоякісні пухлини СОПР, слинних залоз, м'яких 15. вікові зміни м'яких тканин обличчя та шиї, вертикальна та горизонтальна атрофія альвеолярних відростків щелепних кісток, адентії, рецесія ясен 16. косметичні дефекти та деформації органів і тканин голови та шиї Е) Диспластичні захворювання щелепно-лицевої локалізації 17. дистрофічні захворювання тканин пародонта 18. сіалози 19. диспластичні захворювання м'яких тканин голови та шиї Є) Нейростоматологічні захворювання 20. неврити, невралгії трійчастого нерва	
ПРН4	Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).	Список 2.1 1. періодонтит тимчасових та постійних зубів 2. пародонтит 3. пародонтоз 4. травматичні ураження 5. аутоінфекційні хвороби СОПР (гострий афтозний стоматит, герпетичні, виразково-некротичні, кандидозні ураження СОПР) 6. вторинні бактеріальні захворювання (дифтерія, туберкульоз, сифіліс, гонорея) 7. прояви імунодефіцитних станів на СОПР (СНІД) 8. алергічні ураження 9. альвеоліт 10. перікоронарит 11. періостит 12. лімфаденіт 13. травматичні пошкодження м'яких тканин обличчя	ЗК1-ЗК4, ЗК6, ЗК11, СК1-СК3, СК5-СК7, СК12, СК16, СК17

		14. гострий та звичний вивих нижньої щелепи 15. неускладнені переломи верхньої та нижньої щелеп	
ПРН5	Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу (за списком 4).	1. асфіксія (у т.ч. новонароджених) 2. гіпертонічний криз 3. гостра дихальна недостатність 4. гостра серцева недостатність 5. гостре отруєння 6. «гострий» живіт 7. електротравма 8. непритомність 9. зовнішня кровотеча 10. колапс 11. кома 12. набряк гортані 13. набряк Квінке 14. опіки та обмороження 15. судоми 16. утоплення 17. фізіологічні пологи 18. шок 19. травма кісток	ЗК1-ЗК4, ЗК6, ЗК11, СК1-СК3, СК14, СК17
ПРН8	Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання (за списком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.	А) Запальні захворювання щелепно-лицевої ділянки: 1. глибокі та поверхневі флегмони, абсцеси бб. лімфаденіти 2. неврит трійчастого нерва, лицевого нерва, невралгії 3. неодонтогенні запальні процеси 4. одонтогенний гайморит 5. пародонтити, періодонтити, альвеоліти, періостити, остеомієліти; перікоронарити 6. запальні захворювання слинних залоз 7. специфічні запальні процеси (туберкульоз, сифіліс, актиномікоз)	ЗК1-ЗК3 ЗК7-ЗК9 СК1-СК2 СК5-СК7 СК10-СК12

Б) Травми щелепно-лицевої ділянки:

- 8. травми зубів і кісток лицевого скелету
- 9. травми м'яких тканин, язика та СОПР
- 10. вогнепальні поранення та невогнепальні ушкодження тканин щелепно-лицевої локалізації; черепно-щелепно-лицеві ушкодження
- 11. термічні, хімічні, електричні та променеві ушкодження тканин щелепно-лицевої локалізації; комбінована травма

В) Захворювання скронево нижньощелепного суглоба (СНЩС):

- 12. артрити, артрозо-артрити, артрози
- 13. анкілози
- 14. дисфункції СНЩС, вивихи та контрактури нижньої щелепи

Г) Пухлини та пухлиноподібні утворення СОПР, слинних залоз, м'яких тканин щелепно-лицевої локалізації та шиї, кісток лицевого скелету:

- 15. доброякісні пухлини та пухлиноподібні утворення
- 14. передракові захворювання та злоякісні пухлини СОПР, слинних залоз, м'яких
- 15. вікові зміни м'яких тканин обличчя та шиї, вертикальна та горизонтальна атрофія альвеолярних відростків щелепних кісток, адентії, рецесія ясен
- 16. косметичні дефекти та деформації органів і тканин голови та шиї

Е) Диспластичні захворювання щелепно-лицевої локалізації

- 17. дистрофічні захворювання тканин

		пародонта 18. сіалози 19. диспластичні захворювання м'яких тканин голови та шиї Є) Нейростоматологічні захворювання 20. неврити, невралгії трійчастого нерва	
ПРН9	Визначати характер режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань (за списком 2) на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.	А) Запальні захворювання щелепно-лищевої ділянки: 1. глибокі та поверхневі флегмони, абсцеси бб. лімфаденіти 2. неврит трійчастого нерва, лищевого нерва, невралгії 3. неодонтогенні запальні процеси 4. одонтогенний гайморит 5. пародонтити, періодонтити, альвеоліти, періостити, остеомієліти; перікоронарити 6. запальні захворювання слинних залоз 7. специфічні запальні процеси (туберкульоз, сифіліс, актиномікоз) Б) Травми щелепно-лищевої ділянки: 8. травми зубів і кісток лищевого скелету 9. травми м'яких тканин, язика та СОПР 10. вогнепальні поранення та невогнепальні ушкодження тканин щелепно-лищевої локалізації; черепно-щелепно-лищеві ушкодження 11. термічні, хімічні, електричні та променеві ушкодження тканин щелепно-лищевої локалізації; комбінована травма В) Захворювання скронево нижньощелепного суглоба (СНЩС): 12. артрити, артрозо-артрити, артрози 13. анкілози	ЗК1-ЗК4 ЗК7-ЗК10 ЗК13 СК1 СК6 СК7 СК9 СК16 СК17

		14. дисфункції СНЩС, вивихи та контрактури нижньої щелепи Г) Пухлини та пухлиноподібні утворення СОПР, слинних залоз, м'яких тканин щелепно-лицевої локалізації та шиї, кісток лицевого скелету: 15. доброякісні пухлини та пухлиноподібні утворення 14. передракові захворювання та злоякісні пухлини СОПР, слинних залоз, м'яких 15. вікові зміни м'яких тканин обличчя та шиї, вертикальна та горизонтальна атрофія альвеолярних відростків щелепних кісток, адентії, рецесія ясен 16. косметичні дефекти та деформації органів і тканин голови та шиї Е) Диспластичні захворювання щелепно-лицевої локалізації 17. дистрофічні захворювання тканин пародонта 18. сіалози 19. диспластичні захворювання м'яких тканин голови та шиї Є) Нейростоматологічні захворювання 20. неврити, невралгії трійчастого нерва	
ПРН10	Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.	Список 3 Фізіологічні стани та соматичні захворювання, що потребують особливої тактики ведення пацієнта А) Фізіологічні стани: 1. вагітність Б) Хвороби крові та кровотворних органів: 2. анемії 3. гемофілія 4. лейкемії 5. тромбоцитопенічна пурпура В) Серцево-судинні захворювання:	3К1-3К3 3К7-3К10 СК1 СК6 СК7 СК9 СК17

	6. артеріальна гіпертензія 7. інфекційний ендокардит 8. вади серця 9. серцева недостатність 10. серцева аритмія 11. наявність кардіостимулятора Г) Психічні порушення: 12. гострий психоз, в т.ч. алкогольний делірій 13. епілепсія Д) Хвороби дихальної системи та середостіння: 14. бронхіальна астма Ж) Патологія ЛОР органів: 15. тонзиліт 16. риніт 17. синусіт 18. викривлення носової перетинки Ж) Хвороби ендокринної системи: 19. цукровий діабет 20. хвороби щитоподібної залози 3) Патології скелетно-м'язової системи та сполучної тканини: 21. системні васкуліти (геморагічний васкуліт) 22. ревматоїдний артрит 23. порушення постави Е) Інфекційні і паразитарні хвороби: 24. ВІЛ-інфекція /СНІД 25. вірусні гепатити 26. дифтерія 27. правець 28. сибірка 29. туберкульоз різної локалізації 30. холера 31. чума 32. гонорея 33. сифіліс	
--	--	--

ПРН11	Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).	1. періодонтит тимчасових та постійних зубів 2. пародонтит 3. пародонтоз 4. травматичні ураження 5. аутоінфекційні хвороби СОПР (гострий афтозний стоматит, герпетичні, виразково-некротичні, кандидозні ураження СОПР) 6. вторинні бактеріальні захворювання (дифтерія, туберкульоз, сифіліс, гонорея) 7. прояви імунодефіцитних станів на СОПР (СНІД) 8. алергічні ураження 9. альвеоліт 10. перікоронарит 11. періостит 12. лімфаденіт 13. травматичні пошкодження м'яких тканин обличчя 14. гострий та звичний вивих нижньої щелепи 15. неускладнені переломи верхньої та нижньої щелепи	3К1-3К4, 3К10, 3К11, СК1, СК8-СК10, СК16, СК17
ПРН14	Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.		3К1-3К4 3К6-3К10 3К12-3К15 СК1 СК12 СК14 СК15 СК17
ПРН21	Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 6).	Список 6 (медичні маніпуляції) 1. виконувати штучне дихання 2. виконувати непрямий масаж серця 3. фіксувати язик 4. здійснювати тимчасову зупинку зовнішньої кровотечі 5. промивати шлунок, кишечник 6. проводити транспортну іммобілізацію	3К1-3К3 3К9-3К11 СК8-СК11 СК18

7. проводити ін'єкції лікарських речовин (внутрішньом'язове, підшкірне, внутрішньовенне струминне та крапельне введення)
8. вимірювати артеріальний тиск

А) Запальні захворювання щелепно-лицевої ділянки:

1. глибокі та поверхневі флегмони, абсцеси
2. лімфаденіти
3. неврит трійчастого нерва, лицевого нерва, невралгії
4. неодонтогенні запальні процеси
5. одонтогенний гайморит
6. пародонтити, періодонтити, альвеоліти, періостити, остеомієліти; перикоронарити
7. запальні захворювання слинних залоз
8. специфічні запальні процеси (туберкульоз, сифіліс, актиномікоз)

Б) Травми щелепно-лицевої ділянки:

8. травми зубів і кісток лицевого скелету
9. травми м'яких тканин, язика та СОПР
10. вогнепальні поранення та невогнепальні ушкодження тканин щелепно-лицевої локалізації; черепно-щелепно-лицеві ушкодження
11. термічні, хімічні, електричні та променеві ушкодження тканин щелепно-лицевої локалізації; комбінована травма

В) Захворювання скронево нижньощелепного суглоба (СНЩС):

12. артрити, артрозо-артрити, артрози
13. анкілози
14. дисфункції СНЩС, вивихи та контрактури нижньої щелепи

		Г) Пухлини та пухлиноподібні утворення СОПР, слинних залоз, м'яких тканин щелепно-лицевої локалізації та шиї, кісток лицевого скелету: 15. доброякісні пухлини та пухлиноподібні утворення 14. передракові захворювання та злоякісні пухлини СОПР, слинних залоз, м'яких 15. вікові зміни м'яких тканин обличчя та шиї, вертикальна та горизонтальна атрофія альвеолярних відростків щелепних кісток, адентії, рецесія ясен 16. косметичні дефекти та деформації органів і тканин голови та шиї Е) Диспластичні захворювання щелепно-лицевої локалізації 17. дистрофічні захворювання тканин пародонта 18. сіалози 19. диспластичні захворювання м'яких тканин голови та шиї Є) Нейростоматологічні захворювання 20. неврити, невралгії трійчастого нерва	
ПРН22	Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 7).	Список 7 1. альвеолотомія 2. вправлення вивиху нижньої щелепи 3. діатермокоагуляція 4. місцеве знеболювання при лікуванні стоматологічних захворювань різними методами (аплікаційне, інфільтраційне, провідникове) 5. зубозберігаючі оперативні втручання при періодонтитах 6. зупинка кровотечі після видалення зуба кюретаж лунки 7. кюретаж пародонтальних	ЗК1-ЗК3 ЗК9-ЗК11 СК8-СК10 СК18

кишень 8. медикаментозна
 обробка уражених ділянок
 слизової оболонки порожнини
 рота та пародонта
 9. накладання щелепно-
 лицевих апаратів (репозійних,
 формуючих, заміщуючих та
 фіксуючих)
 10. періостотомія
 11. проведення лігатурного
 зв'язування зубів
 12. розкриття пародонтального
 абсцесу
 13. розріз та висічення
 капюшона при перікоронариті
 14. тимчасова іммобілізація
 при переломах щелеп
 15. типове та атипове
 видалення тимчасових та
 постійних зубів
 16. цистотомія
 17. хірургічна обробка ран
 м'яких тканин обличчя в
 межах однієї анатомічної
 ділянки

**А) Запальні захворювання
 щелепно-лицевої ділянки:**

1. глибокі та поверхневі
 флегмони, абсцеси бб.
 лімфаденіти
 2. неврит трійчастого нерва,
 лицевого нерва, невралгії
 3. неодонтогенні запальні
 процеси
 4. одонтогенний гайморит
 5. пародонтити,
 періодонтити, альвеоліти,
 періостити, остеомієліти;
 перікоронарити
 6. запальні захворювання
 слинних залоз
 7. специфічні запальні процеси
 (туберкульоз, сифіліс,
 актиномікоз)

**Б) Травми щелепно-лицевої
 ділянки:**

8. травми зубів і кісток
 лицевого скелету
 9. травми м'яких тканин,
 язика та СОПР
 10. вогнепальні поранення та

невогнепальні ушкодження
тканин щелепно-лицевої
локалі зації; черепно-
щелепно-лицеві ушкодження
11. термічні, хімічні,
електричні та променеві
ушкодження тканин щелепно-
лицевої
локалізації; комбінована травма

**В) Захворювання скронево
нижньощелепного суглоба
(СНЩС):**

12. артрити, артрозо-артрити,
артрози
13. анкілози
14. дисфункції СНЩС, вивихи
та контрактури нижньої
щелепи

**Г) Пухлини та
пухлиноподібні утворення
СОПР, слинних залоз,
м'яких тканин
щелепно-лицевої
локалізації та шиї, кісток
лицевого скелету:**

15. доброякісні пухлини та
пухлиноподібні утворення
14. передракові
захворювання та злоякісні
пухлини СОПР, слинних
залоз, м'яких
15. вікові зміни м'яких
тканин обличчя та шиї,
вертикальна та горизонтальна
атрофія альвеолярних
відростків щелепних кісток,
адентії, рецесія ясен

16. косметичні дефекти та
деформації органів і тканин
голови та шиї

**Е) Диспластичні
захворювання щелепно
лицевої локалізації**

17. дистрофічні
захворювання тканин
пародонта
18. сіалози
19. диспластичні захворювання
м'яких тканин голови та шиї

**Є)
Нейростоматологічні
захворювання 20.**

		неврити, невралгії трійчастого нерва	
--	--	---	--

Структура робочої навчальної програми практики

Структура освітнього компонента	Кредитів ЄКТС	Кількість годин			
		Всього	Аудиторних		Самостійна робота
			Лекцій	Практичні/лабораторні/семінарські заняття	
Всього	1,5	45			45

Самостійна робота (СР)		
№ п/п	Вид самостійної роботи	Відсоток кількості годин, відведених на СР
1	Теоретична підготовка (опрацювання теоретичного матеріалу, робота з навчальною літературою, методичними рекомендаціями тощо)	20%
2	Опрацювання практичних навичок та підготовка щоденника практики	30%
3	Курація хворих / написання історії хвороби	30%
4	Інтерпретація даних лабораторних та інструментальних методів дослідження	10%
5	Підготовка до підсумкового контролю	10%

Самостійна робота		
№ п/п	Тема заняття	Кількість годин
1	Структура і організація хірургічної стоматологічної допомоги населенню України. Ознайомлення з роботою лікаря хірурга стоматолога. Виявлення факторів ризику основних стоматологічних захворювань залежно від анатомо-фізіологічних особливостей будови щелепно-лицевої ділянки. Стоматологічний інструментарій, рекомендований для виконання хірургічних маніпуляцій у порожнині рота. Санітарно-епідемічні вимоги до роботи лікаря - стоматолога.	5
2	Методи обстеження хворого. Алгоритм стоматологічного обстеження пацієнта з хірургічною стоматологічною патологією. Суб'єктивні і об'єктивні методи діагностики.	5

3	Інтенсивна терапія, серцево - легенева реанімація в щелепно - лицевій хірургії.	5
4	Рентгенодіагностика стоматологічних захворювань. Застосування додаткових методів обстеження в хірургічній стоматології та щелепно-лицевій хірургії (КТ-3Д, МРТ, УЗД).	5
5	Методика типового та атипового видалення зубів.	5
6	Методики периферійного провідникового знеболення верхньої щелепи. Методики периферійного провідникового знеболення нижньої щелепи.	5
7	Хірургічне лікування періоститу, абсцесів і флегмон м'яких тканин, перикоронарит, остеомієліту.	5
8	Зубозберігаючі операції при хронічних періодонтитах (резекція верхівки кореня, гемісекція, ампутація кореня, короно-радикулярна сепарація, реплантація зуба)	5
9	Ускладнення при видаленні зубів (кровотеча, альвеоліт, альвеолоневрит, ороантральне сполучення, потрапляння інородних тіл у гайморову порожнину та м'які тканин). Алгоритм дій хірурга - стоматолога на амбулаторному прийомі.	5
Всього:		45

Перелік вмінь та практичних навичок

№ з/п	Вміння та практичні навички	Кількість навичок
1	Провести обстеження амбулаторного хірургічного стоматологічного хворого та зробити запис в історії хвороби.	1
2	Встановити попередній діагноз на основі опитування хворого та його обстеження (хворого з періодонтитом, періоститом, остеомієлітом щелеп та флегмоною щелепно-лицевої ділянки).	1
3	Знати схему та вміти доповісти про хворого викладачеві, обґрунтувати діагноз та скласти план лікування.	1
4	Підготувати набір інструментарію для обстеження хірургічного стоматологічного хворого.	1
5	Підготувати набір інструментів для видалення різців на верхній щелепі.	1
6	Підготувати набір інструментів для видалення іклів на верхній щелепі.	1
7	Підготувати набір інструментів для видалення премоларів на верхній щелепі.	1
8	Підготувати набір інструментів для видалення молярів на верхній щелепі.	1
9	Підготувати набір інструментів для видалення 8-го зуба на верхній щелепі.	1
10	Підготувати набір інструментів для видалення різців на нижній щелепі.	1
11	Підготувати набір інструментів для видалення іклів на нижній щелепі.	1
12	Підготувати набір інструментів для видалення премоларів на нижній щелепі.	1
13	Підготувати набір інструментів для видалення 8-го зуба на нижній щелепі.	1

14	Підготувати набір інструментів для видалення дистопованого 8-го зуба на нижній щелепі.	1
15	Підготувати набір інструментарію для операції розсікання капюшону при перікороніті 38, 48 зубів.	1
16	Підготувати набір інструментарію для операції висікання капюшону при перікороніті 18, 28 зубів.	1
17	Підготувати набір інструментарію для видалення ретинованих іклів.	1
18	Підготувати набір інструментарію для видалення молярів на нижній щелепі.	1
19	Підготувати набір інструментарію для операції резекції верхівки кореня зуба.	1
20	Підготувати набір інструментарію для цистектомії.	1
21	Підготувати набір інструментарію для цистотомії.	1
22	Підготувати набір інструментарію та медикаментозних засобів для зупинення луночкової кровотечі після видалення зуба.	1
23	Підготувати набір інструментарію, необхідного для розсікання тканин при періоститі.	1
24	Підготувати набір інструментарію, необхідного для секвестректomії.	1
25	Підготувати набір інструментарію, необхідного при розтині та дронуванні флегмони піднижньощелепного простору.	1
26	Підготувати набір інструментарію, необхідного для розтину та дронування флегмони білявушно-жувальної ділянки, крило-щелепного простору, скроневої ділянки.	1
27	Підготувати набір інструментарію, необхідного для розтину та дронування абсцесу щелепно-язичного жолобка.	1
28	Підготувати набір інструментарію, необхідного для розтину та дронування флегмони підскроневої ділянки, крило-піднебінної ямки.	1
29	Підготувати набір інструментарію, необхідного для розтину та дронування флегмони орбіти.	1
30	Підготувати набір інструментарію, необхідного при розтині та дронуванні гнійників щелепно-лицевої ділянки при фурункулах.	1
31	Підготувати набір інструментарію, необхідного при розтині та дронуванні гнійників щелепно-лицевої ділянки при карбункулах.	1
32	Перерахувати та зробити на муляжі м'які пов'язки, які викори-стовуються при пошкодженні м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки.	1
33	Виконати на муляжі лігатурне зв'язування зубів за методом Вільга	1
34	Виконати на муляжі лігатурне зв'язування зубів за методом Гейкіна.	1
35	Виконати на муляжі лігатурне зв'язування зубів за методом Айві.	1
36	Виготовити гладку шину-скобу та визначити показання до її застосування.	1
37	Виготовити шину із зігненими петлями та визначити показання до її застосування.	1
38	Виготовити шину з розпірковим згином та визначити показання до її застосування	1
39	Виготовити шину з похилою площиною та визначити показання до її застосування.	1
40	Виготовити працюпоподібну бинтову пов'язку та визначити показання до її застосування.	1

41	Вміти прочитати та встановити попередній діагноз за рентгенограмами при такій патології: періодонтит, остеомієліт кісток лицевого скелета, гайморит, травматичні пошкодження зубів (вивих та перелом), пошкодження кісток лицевого скелета (щелеп, виличної кістки, кісток носа), захворювання слинних залоз.	1
42	Вміти виконати будь-який вид місцевого знеболення в щелепно-лицевій ділянці.	1
43	Провести типову операцію видалення зубів або їх коренів.	1

**Список синдромів та симптомів, які опрацьовуються під час практики
(згідно зі стандартом вищої освіти)**

1. атрофія
2. больова дисфункція СНЩС
3. біль у зубах
4. біль у м'яких тканинах щелепно-лицьової ділянки
5. біль у кістках обличчя
6. втрата свідомості
7. гіпермобільність суглобової головки СНЩС
8. гіперестезія
9. гіперсалівація
10. девіація нижньої щелепи деструкція кісткової тканини
11. дефекти коронкової частини зуба
12. деформація кісток лицьового скелета
13. диспропорція обличчя
14. задуха та асфіксія
15. запальний інфільтрат тканин щелепно-лицьової ділянки
16. запаморочення
17. зміна кольору шкірних покривів, слизової оболонки порожнини рота
18. елементи ураження на шкірі та слизовій оболонці порожнини рота
19. лімфаденопатія
20. макроглосія
21. макрохейлія
22. мацерація кутів рота
23. норицевий хід
24. обмеження відкривання роти
25. парези, паралічі нервів щелепно-лицьової локалізації
26. печія слизової оболонки
27. порушення рухів нижньої щелепи
28. порушення чутливості тканин щелепно-лицьової ділянки
29. порушення функцій смоктання, ковтання патологічна рухомість зубів
30. пухлини та пухлиноподібні новоутворення у щелепно-лицьовій ділянці
31. рецесія ясен
32. рухомість відламків кісток лицьового скелету
33. стоншення кортикальної пластинки щелеп
34. щілинні дефекти обличчя, синдром I-II зяберної дуги
35. ясенева, пародонтальна, кісткова кишеня

**Список стоматологічних захворювань, які опрацьовуються під час практики
(згідно зі стандартом вищої освіти)**

А) Запальні захворювання щелепно-лицьової ділянки:

1. глибокі та поверхневі флегмони, абсцеси
2. лімфаденіти
3. неврит трійчастого нерва, лицьового нерва, невралгії
4. неодонтогенні запальні процеси
5. одонтогенний гайморит
6. пародонтити, періодонтити, альвеоліти, періостити, остеомієліти; перікоронарити

7. запальні захворювання слинних залоз
8. специфічні запальні процеси (туберкульоз, сифіліс, актиномікоз)

Б) Травми щелепно-лицевої ділянки:

1. травми зубів і кісток лицевого скелету
2. травми м'яких тканин, язика та СОПР
3. вогнепальні поранення та невогнепальні ушкодження тканин щелепно-лицевої локалізації; черепно-щелепно-лицеві ушкодження
4. термічні, хімічні, електричні та променеві ушкодження тканин щелепно-лицевої локалізації; комбінована травма

В) Захворювання скроневопіднижньощелепного суглоба (СНЩС):

1. артрити, артрозо-артрити, артрози
2. анкілози
3. дисфункції СНЩС, вивихи та контрактури нижньої щелепи

Г) Пухлини та пухлиноподібні утворення СОПР, слинних залоз, м'яких тканин щелепно-лицевої локалізації та шиї, кісток лицевого скелету:

1. доброякісні пухлини та пухлиноподібні утворення
2. передракові захворювання та злоякісні пухлини СОПР, слинних залоз, м'яких тканин щелепно-лицевої локалізації та шиї, кісток лицевого скелету

Д) Вроджені та набуті дефекти і деформації тканин голови та шиї

1. аномалії розвитку зубів, вроджені деформації щелеп, дефекти та деформації кісток лицевого скелету, поєднані аномалії та деформації мозкового та лицевого скелету і зубо-щелепної системи
2. вроджені дефекти та деформації м'яких тканин голови та шиї
3. набуті дефекти та деформації м'яких тканин щелепно-лицевої локалізації та шиї, кісток лицевого скелету
4. вікові зміни м'яких тканин обличчя та шиї, вертикальна та горизонтальна атрофія альвеолярних відростків щелепних кісток, адентії, рецесія ясен
5. косметичні дефекти та деформації органів і тканин голови та шиї

Е) Диспластичні захворювання щелепнолицевої локалізації

1. дистрофічні захворювання тканин пародонта
2. сіалози
3. диспластичні захворювання м'яких тканин голови та шиї

Є) Нейростоматологічні захворювання

1. неврити, невралгії трійчастого нерва

Список фізіологічних станів та соматичних захворювань, що потребують особливої тактики ведення пацієнта, які опрацьовуються під час практики (згідно зі стандартом вищої освіти)

А) Фізіологічні стани:

1. вагітність

Б) Хвороби крові та кровотворних органів:

1. анемії
2. гемофілія
3. лейкемії
4. тромбоцитопенічна пурпура

В) Серцево-судинні захворювання:

1. артеріальна гіпертензія
2. інфекційний ендокардит
3. вади серця

4. серцева недостатність
5. серцева аритмія
6. наявність кардіостимулятора

Г) Психічні порушення:

1. гострий психоз, в т.ч. алкогольний делірій
2. епілепсія

Д) Хвороби дихальної системи та середостіння:

1. бронхіальна астма

Е) Патологія ЛОР органів:

1. тонзиліт
2. риніт
3. синусіт

Є) Хвороби ендокринної системи:

1. цукровий діабет
2. хвороби щитоподібної залози

З) Патології скелетно-м'язової системи та сполучної тканини:

1. системні васкуліти (геморагічний васкуліт)
2. ревматоїдний артрит

Ж) Інфекційні і паразитарні хвороби:

1. ВІЛ-інфекція /СНІД
2. вірусні гепатити
3. дифтерія
4. сибірка
5. туберкульоз різної локалізації
6. сифіліс

**Список невідкладних станів, які опрацьовуються під час практики
(згідно зі стандартом вищої освіти)**

1. асфіксія
2. гіпертонічний криз
3. гостра дихальна недостатність
4. гостра серцева недостатність
5. непритомність
6. зовнішня кровотеча
7. колапс
8. набряк гортані
9. набряк Квінке

**Список лабораторних та інструментальних досліджень, які опрацьовуються під
час практики
(згідно зі стандартом вищої освіти)**

1. аналіз пунктату новоутворень м'яких тканин і кісток
2. гістоморфологічне дослідження біоптату лімфатичних вузлів, слинних залоз, слизових оболонок, м'яких тканин
3. аналіз вмісту глюкози у крові
4. вивчення функцій ЗЩД (жування та СНЩС)
5. загальний аналіз крові
6. біохімічний аналіз крові

7. імунологічне дослідження при стоматологічних захворюваннях
8. аналіз коагулограми
9. інтерпретація променевої діагностики черепа, зубощелепного апарату, слинних залоз
10. цитологічне дослідження органів та тканин зубощелепного апарату
11. мікробіологічне дослідження ротової рідини, мазків зі СОПР, пародонта

**Список медичних маніпуляцій, які опрацьовуються під час практики
(згідно зі стандартом вищої освіти)**

1. виконувати штучне дихання
2. виконувати непрямий масаж серця
3. фіксувати язик
4. здійснювати тимчасову зупинку зовнішньої кровотечі
5. проводити первинну хірургічну обробку ран
6. проводити транспортну іммобілізацію
7. вимірювати артеріальний тиск

**Список стоматологічних маніпуляцій, які опрацьовуються під час практики
(згідно зі стандартом вищої освіти)**

1. альвеолотомія
2. виготовлення тимчасових шин та шинування при переломах зубів, альвеолярних відростків та щелеп
3. визначення та фіксація центрального співвідношення
4. визначення ознак патологічних видів прикусів
5. вправлення вивиху нижньої щелепи
6. діатермокоагуляція
7. місцеве знеболювання при лікуванні стоматологічних захворювань різними методами (аплікаційне, інфільтраційне, провідникове)
8. зубозберігаючі оперативні втручання при періодонтитах
9. зупинка кровотечі після видалення зуба
10. кюретаж лунки
11. кюретаж пародонтальних кишень
12. медикаментозна обробка уражених ділянок слизової оболонки порожнини рота та пародонта
13. накладання щелепно-лицевих апаратів (репозійних, формуючих, заміщуючих та фіксуючих)
14. отримання відбитків з внутрішньокісткових імплантатів
15. періостотомія
16. проведення лігатурного зв'язування зубів
17. проведення професійної гігієни в ділянці імплантів
18. проведення фізіологічної сепарації
19. розкриття пародонтального абсцесу
20. розріз та висічення капюшона при перікоронариті
21. тимчасова іммобілізація при переломах щелеп
22. типове та атипове видалення постійних зубів
23. цистотомія
24. хірургічна обробка ран м'яких тканин обличчя в межах однієї анатомічної ділянки

Методи навчання

Традиційні методи навчання: словесні, наочні, практичні.

Словесні: розповідь-пояснення, бесіда, лекція тощо.

Наочні: демонстрація тематичного пацієнта та практичних навичок у місцях проходження практики, демонстрація амбулаторних карток хворих тощо. Обговорення ситуаційних задач, клінічних випадків, амбулаторних карток.

Практичні методи: збір анамнезу, проведення фізикального обстеження хворого, оцінка результатів клінічних обстежень, складання плану обстеження хворих та плану

лікування, диспансерного нагляду. Інтерпретація результатів лабораторних та інструментальних методів дослідження.

Видами навчання виробничої лікарської практики є: практично-орієнтовані навички, універсальні алгоритми проведення СЛР, симуляційні (клінічні) випадки тощо.

На практичних заняттях передбачається:

1. алгоритм обстеження, діагностики та тактики інтерпретації тематичного хворого;
2. демонстрування практичних навичок;
3. відпрацювання удосконаленого алгоритму ситуаційних задач з невідкладної медичної допомоги тематичного пацієнта;
4. аналіз та інтерпретація отриманих анамнестичних, клініко – лабораторних, біохімічних, а також додаткових інструментальних результатів обстежень;
5. виконання медичних маніпуляцій та критерій параметрів симуляційної медичної ситуації.

Перелік питань, вмій та практичних навичок до підсумкового контролю (заліку)

Перелік питань до підсумкового контролю

1. Принципи асептики та антисептики у хірургічній стоматології.
2. Методи стерилізації інструментів.
3. Види дезінфекційних засобів у стоматологічній практиці.
4. Вимоги до хірургічного кабінету.
5. Основні види анестезії в хірургічній стоматології.
6. Техніка виконання інфільтраційної анестезії.
7. Техніка виконання провідникової анестезії.
8. Ускладнення після анестезії та їх профілактика.
9. Показання до видалення зубів.
10. Класифікація зубів за складністю видалення.
11. Атравматичне видалення зубів.
12. Особливості видалення ретендованих зубів.
13. Етапи лікування альвеоліту.
14. Причини сухої лунки після видалення зуба.
15. Методи профілактики альвеоліту.
16. Клініка та діагностика одонтогенного абсцесу.
17. Відмінності між абсцесом і флегмоною.
18. Методи дренирування гнійників у щелепно-лицьовій ділянці.
19. Пластика вуздечки: показання та методики.
20. Особливості видалення пухлин у порожнині рота.
21. Методи лікування кіст щелеп.
22. Хірургічна підготовка до протезування зубів.
23. Методи кісткової пластики в стоматології.
24. Особливості дентальної імплантації у пацієнтів із дефектами кісткової тканини.
25. Ускладнення після імплантації та їх лікування.
26. Класифікація переломів щелеп.
27. Тимчасова та постійна іммобілізація щелеп.
28. Використання шини при переломах.
29. Остеомієліт: класифікація та клінічні прояви.
30. Методи хірургічного лікування остеомієліту.
31. Хірургічне лікування периоститів.
32. Види швів і техніка їх накладання у стоматологічній хірургії.

33. Використання лазерних технологій у хірургічній стоматології.
34. Показання до використання PRP-терапії у хірургічній стоматології.
35. Надання допомоги при кровотечах із лунки після видалення зуба.
36. Симптоми та лікування тризму.
37. Перша допомога при вивиху нижньої щелепи.
38. Алгоритм дій при анафілактичному шоку.
39. Особливості роботи з пацієнтами із супутніми захворюваннями (діабет, гіпертонія).
40. Ведення медичної документації у хірургічній стоматології.

Перелік вмінь та практичних навичок до підсумкового контролю

1. Провести обстеження амбулаторного хірургічного стоматологічного хворого та зробити запис в історії хвороби.
2. Встановити попередній діагноз на основі опитування хворого та його обстеження (хворого з періодонтитом, періоститом, остеомієлітом щелеп та флегмоною щелепно-лицевої ділянки).
3. Знати схему та вміти доповісти про хворого викладачеві, обґрунтувати діагноз та скласти план лікування.
4. Підготувати набір інструментарію для обстеження хірургічного стоматологічного хворого.
5. Підготувати набір інструментів для видалення різців на верхній щелепі.
6. Підготувати набір інструментів для видалення іклів на верхній щелепі.
7. Підготувати набір інструментів для видалення премоларів на верхній щелепі.
8. Підготувати набір інструментів для видалення молярів на верхній щелепі.
9. Підготувати набір інструментів для видалення 8-го зуба на верхній щелепі.
10. Підготувати набір інструментів для видалення різців на нижній щелепі.
11. Підготувати набір інструментів для видалення іклів на нижній щелепі.
12. Підготувати набір інструментів для видалення премоларів на нижній щелепі.
13. Підготувати набір інструментів для видалення 8-го зуба на нижній щелепі.
14. Підготувати набір інструментів для видалення дистопованого 8-го зуба на нижній щелепі.
15. Підготувати набір інструментарію для операції розсікання капюшону при перикороніті 38, 48 зубів.
16. Підготувати набір інструментарію для операції висікання капюшону при перикороніті 18, 28 зубів.
17. Підготувати набір інструментарію для видалення ретинованих іклів.
18. Підготувати набір інструментарію для видалення молярів на нижній щелепі.
19. Підготувати набір інструментарію для операції резекції верхівки кореня зуба.
20. Підготувати набір інструментарію для цистектомії.
21. Підготувати набір інструментарію для цистотомії.
22. Підготувати набір інструментарію та медикаментозних засобів для зупинення луночкової кровотечі після видалення зуба.
23. Підготувати набір інструментарію, необхідного для розсікання тканин при періоститі.
24. Підготувати набір інструментарію, необхідного для секвестрентомії.
25. Підготувати набір інструментарію, необхідного при розтині та дрениванні флегмони піднижньощелепного простору.
26. Підготувати набір інструментарію, необхідного для розтину та дренивання флегмони білявушно-жувальної ділянки, крило-щелепного простору, скроневої ділянки.

27. Підготувати набір інструментарію, необхідного для розтину та дренивання абсцесу щелепно-язичного жолобка.
28. Підготувати набір інструментарію, необхідного для розтину та дренивання флегмони підскроневої ділянки, крило-піднебінної ямки.
29. Підготувати набір інструментарію, необхідного для розтину та дренивання флегмони орбіти.
30. Підготувати набір інструментарію, необхідного при розтині та дрениванні гнійників щелепно-лицевої ділянки при фурункулах.
31. Підготувати набір інструментарію, необхідного при розтині та дрениванні гнійників щелепно-лицевої ділянки при карбункулах.
32. Перерахувати та зробити на муляжі м'які пов'язки, які викори-стовуються при пошкодженні м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки.
33. Виконати на муляжі лігатурне зв'язування зубів за методом Вільга.
34. Виконати на муляжі лігатурне зв'язування зубів за методом Гейкіна.
35. Виконати на муляжі лігатурне зв'язування зубів за методом Айві.
36. Виготовити гладку шину-скобу та визначити показання до її застосування.
37. Виготовити шину із зігненими петлями та визначити показання до її застосування.
38. Виготовити шину з розпірковим згином та визначити показання до її застосування
39. Виготовити шину з похилою площиною та визначити показання до її застосування.
40. Виготовити пращоподібну бинтову пов'язку та визначити показання до її застосування.
41. Вміти прочитати та встановити попередній діагноз за рентгенограмами при такій патології: періодонтит, остеомієліт кісток лицевого скелета, гайморит, травматичні пошкодження зубів (вивих та перелом), пошкодження кісток лицевого скелета (щелеп, виличної кістки, кісток носа), захворювання слинних залоз.
42. Вміти виконати будь-який вид місцевого знеболення в щелепно-лицевій ділянці.
43. Провести типову операцію видалення зубів або їх коренів.

Система оцінювання

Підсумковий контроль (Залік)

Виробнича лікарська практика завершується Заліком. Оцінка за виробничу лікарську практику є сумарною оцінкою, що складається з чотирьох частин:

- введення щоденника практики;
- оцінювання рівня теоретичної підготовки (співбесіда з викладачем) (як правило три запитання);
- оцінювання рівня практичної підготовки (демонстрація навиків на манекені/муляжі/реальному пацієнті) (як правило три навички);

До теоретичної та практичної частини заліку допускаються здобувачі освіти, які не мають пропущених або відпрацювали всі пропущені дні практики та мають підписаний щоденник практики.

Щоденник є основним документом проходження здобувачем освіти виробничої практики. Студенти зобов'язані за період практики кожен день записувати у щоденник все, що зроблено під час проходження практики. Записи в щоденнику завіряє керівник практики від бази практики та керівник практики від Університету. У щоденника розміщується цифровий звіт про виконані за час практики навички. У щоденнику проставляється підпис керівника практики від Університету, підпис керівника закладу охорони здоров'я та печатка закладу охорони здоров'я.

Регламент проведення та критерії оцінювання Заліку

№ п/п	Складова (вид роботи)	Дескриптор	Балів	Всього
1	введення щоденнику практики	Щоденник повністю заповнений відповідно до вимог. Матеріал викладений структуровано.	20	20
		Інформація вказана у щоденнику має неточності.	10	10
		Інформація вказана у щоденнику має значні неточності.	0	0
2	оцінювання рівня теоретичної підготовки (співбесіда з викладачем)	Здобувач освіти вільно володіє навчальним матеріалом і термінологією. Правильно та змістовно висловлює свої думки, дає вичерпні точні відповіді на поставлені запитання	10	30
		Здобувач освіти має ґрунтовні знання, але допускає неточності, окремі помилки у формулюванні відповідей. Не може викласти думку, але на запитання з підказками відповідає правильно.	5	15
		Здобувач освіти має прогалини в знаннях. Замість чіткого змістовного визначення пояснює матеріал на побутовому рівні. Не наводить приклади.	0	0
3	оцінювання рівня практичної підготовки (демонстрація навиків на стандартизованому пацієнтів/манекені/муляжі/реальному пацієнті)	Здобувач освіти правильно виконав практичну навичку відповідно до алгоритму	30	90
		Здобувач освіти під час виконання практичної навички допускає неточності	15	45
		Здобувач освіти під час виконання практичної навички допускає значні та критичні помилки.	0	0
4	Тести	Здобувач освіти надав 100% вірних відповідей	20	60
		Під час виконання тестів здобувач освіти надав мінімум 80% вірних відповідей	10	30
		Здобувач освіти надав менше 80% вірних відповідей	0	0

У відомості обліку успішності проставляються набрані здобувачем освіти бали за 200-бальною шкалою та оцінка в системі ECTS, загальна кількість годин за практику. А, В, С, D, Е виставляється здобувачу освіти, який не має пропущених та невідпрацьованих днів практик. Такий самий запис робиться і в індивідуальному навчальному плані здобувача освіти з обов'язковим

внесенням кількості годин, кредитів та оцінкою за практику за шкалою ECTS. В відомість викладач вносить оцінку у день складання заліку.

Fx* - виставляється здобувачу освіти якщо:

- кількість «нб» (з неповажної причини) НЕ перевищує 50% від загальної кількості годин практики;
- Якщо здобувач освіти під час Заліку не набрав 120 балів.

F** - виставляється здобувачу освіти якщо:

- кількість «нб» (з неповажної причини) 50% та більше від загальної кількості годин практики;
- якщо здобувач освіти тричі не склав підсумковий контроль.

Такий самий запис робиться і в індивідуальному навчальному плані здобувача освіти з обов'язковим внесенням кількості годин (кредитів), набраних балів.

Система оцінювання / Grading system

Бали за шкалою Університету / University grading scale	Оцінка ECTS / ECTS grade	Дескриптор / Descriptor	Зарахування кредитів / Awarding of credits
180 - 200	A	Відмінно / Excellent	Зараховано / Passed
170 - 179	B	Дуже добре / Very Good	
160 - 169	C	Добре / Good	
141 - 159	D	Задовільно / Satisfactory	
120 - 140	E	Достатньо / Sufficiently	
100 - 119	Fx	Незадовільно - з можливістю повторного складання підсумкового контролю / Unsatisfactory with possible re-passing of final assessment	Не зараховано / Failed
1 - 99	F	Незадовільно - з обов'язковим повторним вивченням дисципліни / Unsatisfactory with the mandatory repeated study of discipline	

Методичне забезпечення

1	Питання до заліку, тестові завдання, список практичних навичок, фантоми, стоматологічної інструментальні (оглядовий набір, елеватори, пінцети, щипці для видалення зубів, кюретажна ложка, шпатель, перев'язочний матеріал, карпульний шприц, карпули з анестетиком)
2	Накази МОЗ України
3	Навчально-методичні посібники та підручники відповідно до списку рекомендованої літератури.

Інформаційні ресурси

Основна література	Тимофеев О.О. "Щелепно-лицева хірургія" – Київ, 3-є видання "Медицина", 2021.
	Тимофеев О.О. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія: підручник в 3-х томах: том 1. Львів: Видавець Марченко Т.В., 2024. - 348 с.
	Тимофеев О.О. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія: підручник в 3-х томах: том 2. Львів: Видавець Марченко Т.В., 2024. - 348 с.
	Тимофеев О.О. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія: підручник в 3-х томах: том 3. Львів: Видавець Марченко Т.В., 2024. - 348 с.
Допоміжна література	Craig Barclay. Oral Implantology: Assessment to Maintenance. Springer Cham. 2024. https://doi.org/10.1007/978-3-031-55241-0

	Krishnamurthy Bonanthaya, Elavenil Panneerselvam, Suvy Manuel, Vinay V. Kumar, Anshul Ra. Oral and Maxillofacial Surgery for the Clinician. Springer Singapore. 2021. https://doi.org/10.1007/978-981-15-1346-6
	Michael Perry, Simon Holmes. Atlas of Operative Maxillofacial Trauma Surgery. Springer London. 2020. https://doi.org/10.1007/978-1-4471-2855-7
	Tymofieiev OO, Ushko NO, Fesenko II, Tymofieiev OO, Yarifa MO, Cherniak OS. Suppurative mastoid lymphadenitis mimicking mastoiditis: a case report. J Korean Assoc Oral Maxillofac Surg 2021;47(5):398-402. https://doi.org/10.5125/jkaoms.2021.47.5.398
	Fesenko II, Rybak VA, Mastakov OY. Partially edentulous arches and bilateral mandibular fracture: application of intermaxillary condensation-silicone bite block-splint, mandibulo-maxillary fixation screws, and elastics for intraoral immobilization. J Diagn Treat Oral Maxillofac Pathol 2024;8(3):20–32. https://doi.org/10.23999/j.dtomp.2024.3.1
	Tymofieiev OO, Fesenko II, Cherniak OS, Serha OO. Ultrasonographic assessment of masseter muscle region and minimally invasive treatment of post-extraction osteomyelitis. J Diagn Treat Oral Maxillofac Pathol 2023;7(4): 33–8. https://doi.org/10.23999/j.dtomp.2023.4.1
	Tymofieiev OO, Ushko NO, Fesenko II, Cherniak OS. Maxillofacial surgery specialization in Ukraine: a new order and step in the growth of the specialty: analysis of qualification categories. J Diagn Treat Oral Maxillofac Pathol 2021;5(4):43–51. https://doi.org/10.23999/j.dtomp.2021.4.3
	Cherniak OS, Zaritska VI, Snisarevskyi PP, Fesenko II, Blinova VP, Koba NM, Pavlenko RA, Holodenko VM. Single and multiple odontogenic cutaneous sinus tracts. J Diagn Treat Oral Maxillofac Pathol 2020;4(11):197–216. https://doi.org/10.23999/j.dtomp.2020.11.2
Інформаційні ресурси	Журнал присвячений хірургічній стоматології та щелепно - лицевій хірургії: Journal of Diagnostics and Treatment of Oral and Maxillofacial Pathology https://dtjournal.org/
Зразок щоденника та характеристики	https://docs.google.com/document/d/1nweIFtNQaGLsMm8ywNnPpvfwvocVFHnmQCu0Kep21gI/edit?tab=t.0